

BUDA-PESTA

15 Dec. st. v.

27 Dec. st. n.

Va esi dum'neca.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 49.

Anulu X.

1874.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Mironu Romanu.

Evenemintele petrecute de curendu in sinulu bisericeii gr. or. romane din Transilvania si Ungaria, — adeca alegerea metropolitului de catra congressulu nationalu bisericescu din Sibiu, formeza unu actu de nalta importantia nu numai bisericesca, dar si nationala.

Incatu ni-au permis colonele anguste ale foii nostre, si noi ni-am facutu dator'ia d'a pune sub ochii cetitoriloru nostri partile mai importante ale acestui actu.

Amu impartestiu in urma, ca alegerea prima, facuta in persón'a Pr. SS. parintelui episcopu Ioanu Popasu, nefiindu aprobata de Maj. Sa, congressulu a facutu alegere noua si atunce din urna a esitu numele Pr.

Mironu Romanu.

SS. parintelui episcopu alu Aradului Mironu Romanu, carele intaritu de imperatulu in nou'a sa demnitate, a si depusu juramentulu.

Acuma dara venimu sè publicàmu portretulu si biograff'a nou-alesului demnitaru bisericescu.

Archipastoriulu, alu carui portretu ilustréza nrulu acest'a, este nascutu la 23 aug. 1828, in comun'a romana Meziessiu, comitatulu Biharea. Numele seu de botezu este Moise.

Invetiatur'a si-a inceputu-o la an. 1836 in scól'a poporala din loculu nascerii sale, care scóla se infintiasa atunci chiar prin parintele seu, sêrguitoriulu economu de acolo Georgiu Romanu, spriginitu de vre-o câti-va conlocuitori ai sei. In scurtu timpu inse, desfintindu-se acea scóla — pentru lips'a altoru elevi — baiatul Moise, constante in dorulu de a studiá mai departe, a trecut la scólele normale din Beiusiu, unde apoi succesive in anii 1839—44 a frecventatu cele 6 clase gimnasiale, dupa sistemulu de atunci; éra la anii 1845—6 cursulu de filosofía in Oradea mare.

Intrevenindu apoi mórtea parintelui seu, grigile subsistintiei l'au silitu a se lasá de propusulu de-a absolvá si cursulu juridicu; deci pe anulu scolasticu 1846/7 se duse la Aradu, pentru a se pregatí la preotia, in institutul teologicu de acolo. Precum in celelalte clase pregatitórie, asié si 'n institutul clericalu din Aradu a escelatu intre conscolarii sei totu-de-una prin portarea-i solida si prin nisuinti'a-i in invetiatura, din care consideratiune la an. 1848 fu primitu in curtea episcopului Gerasimu Ratiu, in calitate de cancelistu, cu licenti'a, de-a terminá privatu studiile teologice.

Sub administratiunea bisericesca inaugurata la sinodulu eparchialu din Chisíneu in timpurile viforóse din an. 1849, tinerulu Romanu a fostu aplicatu asemenea de cancelistu consistorialu, langa vicariulu episcopescu de atunci Ioanu Chirilescu; ér dupa ce zelosulu notariu consistorialu de atunci, mai tardíu comite supremu alu Aradului, Georgiu Popa, a trecut in oficiu comitatensu, in tómn'a aceleuia-si anu, eminentulu june, in etate abié de 21 ani, fu numitu notariu consistorialu, care oficiu l'a portatu sub episcopii Gerasimu Ratiu si Procopiu Ivacicovici, precum si pe timpulu administraturei fericitului archimandritu Patriciu Popescu, nentreruptu, cu zelu si activitate esemplara, pana la an. 1860.

Intr'aceea la 27 octomvre 1857 intrandu in clerulu monachalu in monastirea Hodosiu-

lui, cu acésta ocaziune i-se dete numele de Mironu si fu aplicatu totodata ca profesoru la institutul teologicu din Aradu; apoi la 3 nov. 1857 fu promovatu diaconu, la 24 jun. 1858 prodiaconu, la 31 martiu 1863 presbiteru, ér la 25 martiu 1864 protosincelu.

La anulu 1869, fiindu alesu deputatu dietalu, a incetatu de a mai functioná ca profesoru de teología; a remasu inse si mai departe in serviciile presidiale langa episcopulu Procopiu Ivacicovici.

Totu in acelu anu fu numitu inspectoru guvernialu de scóle in cottulu Carasiului, cu rangulu de consiliariu regescu. In asta calitate inse a functionatu putínu timpu, cà-ci sinodulu eparchiei aradane din 1870 lu-alése presiedinte si vicariu episcopescu la consistoriulu din Oradea-mare.

Acésta fu inse numai antái'a trépta a nalteloru demnitáti, la cari iubitul prelatu fu chiamatu de atnnci incóce. Asié la 8 nov. 1871, in urm'a decisiunii sinodului episcopescu, fu inaintatu la demnitatea de archimandritu; apoi la 12 nov. 1873 fu alesu prin sinodulu eparchiei aradane episcopu alu Aradului si ca atare, dupa pré 'nalt'a intarire din 7 dec. a aceluia-si anu, in 22 jan. 1874 fu chirotonitu, ér in 3 fauru instalatu in scaunulu episcopescu din Aradu, unde, dupa unu timpu scurtu, abié de 10 luni, lu-aflá congressulu nationalu din Sibíu, spre a-lu alege archiepiscopu si metropolitu alu Romaniloru gr. or. din Ungaria si Transilvania.

In tóte oficiile ce a purtatu, Mironu Romanu a doveditu mai alesu talentu organizatoriu; acést'a s'a vediutu atátu la sinodele eparchiale, câtu si la congresele nationale, la cari la tóte a fostu unulu din cei mai activi deputati.

Ca profesoru de teología s'a ocupatu multu cu reformarea studiiloru, spre a face chiaritate si inlesnire eleviloru sei. Pe terenulu politicu a pasítu pe la anulu 1861, aperandu interesele Romaniloru din cottulu Aradului, atátu in congregatiunile comitatense, câtu si pe calea diurnalistice. A contribuitu multu cu mijlócele sale spirituale si materiale la infintiarea Asociatiunei romane aradane pentru cultur'a poporului romanu, si la formarea si sustinerea partidei nationale romane din cottulu Aradului, cari ambele au fostu conduse de dinsulu, ca directoru, respective presiedinte, in decursulu mai multoru ani.

Articlii, corespondintiele si polemífele sale, publicate mai alesu sub pseudonumele „Mela-

rianu“ in foile romane: „Concordia“, „Telegrafulu Romanu“, „Albina“ si „Federatiunea“, precum si 'n dñariulu ungurescu „Alfold“, sunt insuflute de spiritulu infratîrii si-a buneii intielegeri intre natiunile conlocuitoarie.

Pr. Ssa este inca in cea mai frumoasa etate; de la bunavointi'a si activitatea sa biseric'a si natiunea pöte sè spere multu.

Inainte de cununia.

— 1871. —

Nöpte-adanca se estinde
Peste munte si campii,
Töte umbrele dorminde
Sioptescu visuri aurfi.
In tacerea noptii grele
Eu veghiez necontentitu,
Si me 'ntrebu oftandu cu gele:
Fi-voiu öre fericitu?

Anii fugu, cum trece spum'a,
Visurile töte pieru;
Ilusiunile-mi acuma
Se 'naltiarä töte 'n ceriu.
Mi-a sboratu juneti'a scumpa,
Barbatia a sositu,
Si-anim'a-mi stä sè se rumpa ...
Fi-voiu öre fericitu?

Am luptatu eu multu in lume,
Sufiritu-am eu de-ajunsu,
Fara ca sè se sugrume
Simtiulu care m'a petrunsu;
Dar ajunge-voiu in fine
La limanulu multu doritu,
Dupa doruri si suspine,
Fi-voiu öre fericitu?

Viéti'a e unu riu cu unde,
Viitoriulu unu misteriu;
Nu scü riulu ce mi-ascunde,
Si avé-voiu câte-mi ceru?
Asta grige me apésa
Ca unu munte de granitu ...
Spune-mi, scump'a mea alésa,
Fi-voiu öre fericitu?

Inse tü 'n locu de cuvinte
Mi-suridi, si — dreptu respunsu —
Me saruti cu dragu ferbinte
Si-mi sioptesci cu versu petrunsu:

„Te iubescu si pana 'n fine
Te-oiu iubi necontentitu!“
Ah! acum simtiescu, scüu bine,
Cä voiu fi eu fericitu!

Iosifu Vulcanu.

De insemnatatea botaniceii romanesci.

— O parte din acestu tratatu fu cetita in adunarea de la Oravitia a Societätii pentru fondu de teatru. —

(Fine.)

Am aflatu urmatöriele plante cu nume latinesci, séu la cari numele romanesci corespundu ideei numeloru latinesci:

1. *Besicuri*: *Physalis alkekengi* lat. *Judenkirsche* germ. — *Dioscorides* in cartea IV cap. LXXII spune, cà romanii numescu acésta planta: „vesicalis“ chiar ca Daco-Romanii. Dar si *Physalis* insémna „besica.“ Acést'a planta este buna de a vindecá bub'a cu ea, si durerea de masele. 2. *Cintöre*: *Erythraea*, *Chironia centaurium*, *Tausendguldenkraut*. Formatiune din: *centaurea* lat. 3. *Cicöre*: *Cichorium lathybus*, *Cichorienkraut*, *cicöria* ital. 4. *Calcaza* (calce): *caltha palustris*, *Bach-Schmalzblume*. 5. *Cärdü*: *Dipsacus fullonum*, *Weberkardendistel*. Din „carduus“ lat. 6. *Mam'a padurei*: precum mai susu din vechiulu latinescu: *herba matris silvae*. 7. *Jirépenü*: *Juniperus communis*, *gemeiner Wachholderstrauch*. 8. *Jalia, salia*: *Salvia officinalis*, *gebräuchliche Salbei*. 9. *Lapucu*: *Lappa major*, *grosse Klette*. Din „lappa“ lat. 10. *Matraguna*: *Atropa Belladonna*. *Die Tollkirsche*. Din „mandragora“ lat. care are asemene intielesu. 11. *Odolönu*: vedi cele spuse sub avramésa-crestenésa. 12. *Broschitia*: *Ranunculus sceleratus*, *blasenziehender Hahnenfuss*. Dupa conceptulu si ide'a lui „ranunculus“ lat. 13. *Plumanarea*: *Pulmonaria offic.* *gebräuchliches Lungenkraut*. 14. *Saponele*: *Saponaria offic.* *gebräuchliches Seifenkraut*. 15. *Sorponu, sarpunu* si *sierpunu*: *Thymus serpyllum*, *Quendel-Thymian*. Din „serpyllum“ lat. 16. *Secerwie, spatéza, spatäreza*: *Gladiolus*, *rother Schwertel*. 17. *Sagéta*: *Sagittaria sagittae folia*, *gemeines Pfeilkraut*. 18. *Sufletiele* (venturele) *Anemone pulsatilla*, *gemeine Osterblume*. *Pliniu* secundu in istori'a naturala spune, cà acésta planta a capetatu numele seu „anemone“ de la „anima“ sufletu, si pentru cà ventulu umfla aceste plante, se nu-

mescu „anemone“, adeca curatu romanesc: sufletiele, venturile. 19. *Tatula*: *Datura stramonium*, gemeiner Stechapfel. Tatul'a s'a formatu din lat. „*datura*.“ 20. *Ariciu*: *Echinops* ritro, die italienische Kugeldistel. 21. *Piru*: fago pyum., Buchweizen. In 23 sept. 1874 fiindu eu intr'o comisiune ambulatória de padure in procesulu urbarialu alu comunei Gherliste, si ajungendu comisiunea la punctulu mai inaltu in padure. la livéd'a numita „Polumbu“, vedui in livéda unu locu plinu de acésta planta. Deci intrebai pe 6 locuitori din Gherliste, cari acceptau acolo, cum se chiama aceea planta, la ce ei respunsera: „*Ariciu*, de óre-ce este invelita ca unu ariciu si déca i rupi cód'a (trupina), apoi nu scii unde i este capulu.“ De facia a fostu dlu At. M. Marienescu, Iónu Popoviciu, Ivascu paroculu, apoi Pavelu Lepa judele comunalu din Gherliste.

La vre-o dóue díle dupa acést'a venindu 'napoi la Oravitia, am cautatu in vorbariulu etimologicu botanicu, ce insemnéza grecesce: „*echinops*“? si spre mare surprindere a mea am aflatu, cà „*echin*“, insémna ariciu si „*ops*“ prospectu, forma.

Dreptu aceea numirea romanésca de „*ariciu*“ a acestei plante, trebue sè fia fórté vechia si traditionala, de óre-ce corespunde conceptului vechiu grecescu, si nu póte fi numire de intemplare, pentru cà vedemu cà alte popóre anume germanii abatendu-se de la conceptulu de ariciu, numescu acésta planta „*Kopfdistel*.“

Prin acést'a vreu sè constatezu unu principiu de vechia nomenclatura romanésca, care este de cea mai mare insemnatate pentru originea nóstra.

Unele plante pórtá numele bólei ce vindeca, cu scopu ca sè nu se uite puterea loru medicinala:

1. *Alunele*: *Achilea millefolium*. Gemeine Schafgarbe. Cu acésta planta se vindeca alunelele (*Sommersprossen*) de pe faci'a ómeniloru. 2. *Branca*: Nu o am pututu-o definá lat. Cu acést'a se vindeca branc'a. 3. *Buedea de diochi*: Pentru fii si fice desclinita. Asemenea inca nu o am pututu-o definá lat. Se lecuiesce „*dediochiulu*“ cu acésta planta. 4. *Buedea ciumei*: *Petasites offic.* gebräuchliche Pestwurz. E buna descantata in casa, spre a ferí famili'a de ciurma. Cu acésta planta ca cu „*buedea colerei*“ se incungiura si satulu spre a-lu ferí de ciurma si colera. 5. *Érb'a sierpelui*: Vedi descrierea acestei plante sub plantele mitologice nr. 4. 6. *Érb'a de durori*: Vedi descrierea si a acestei

plante sub plantele de lécuri nr. 7. 7. *Inchiagatória*: Vedi totu acolo sub nr. 2. 8. *Masalarium* (*Masalaritia*) *Hyosciamus niger*. Schwarzes Bilsenkraut. Cu acésta planta fértá intr'o óla mare, respirandu-i aburile cu gur'a deschisa, se vindeca maselele stricate. 9. *Muced'a*. *Filago arvensis*. Acker-Fadenkraut. Cu acésta planta fértá se spéla si se abura gur'a. 10. *Olbaltiu*. *Glechona hederacea*, *Gundermann*; oder die epheuartige *Gundelrebe*. Cu acésta planta se vindeca olbatiulu, ori orbantiulu (*Rothlauf*) numitu. 11. *Urechelniti'a*. Vedi *Jintur'a*. Cu suculu din acésta planta, stropitu câte unu stropu in urechia candu doru urechile, se vindeca durerea.

Erburi si flori cari representa concepte de tóta diu'a si cari cresc si sunt cunoscute pretutindene la Daco-Romani precum: *secara*, *sorbu*, *sulfina*, *soponele*, *scorusiu*, *scumpina*, *sangeru*, *socu*, *sagéta*, *stelutia*, *stiru*, *samdieni*, *smeure*, (tóte din liter'a S.), nu au nici o insemnatate extraordinaria; dar ierburile si florile cari sunt mai rari, cari nu forméza concepte si nu cadu in comerciulu de tóta diu'a, pe cari mfi si éra mfi de Romani nu le cunoscú nici dupa nume, nici dupa puterea loru lecutória, ci le cunoscú numai muierile resp. sciutóre cari se afla in tóte provinciile locuite de Romani cu asemenea numiri si sunt de asemenea folosintia, au cea mai mare insemnatate, cà-ci pe aceste trebue sè le socotimu fórté vechi si aduse din Italia, de óre-ce Romanulu din Bucovina si din Moldova nu a avutu de sute de ani cu Romanulu din Banatu comerciulu, cu atátu mai vêtosu nu comerciulu de acele plante rare, deci cum si de unde vine cà le au comunu in nume si cunoscintia, déca nu din Italia inainte de colonisarea Daciei? Si acést'a este unu puternicu documentu din nomenclatur'a botanica pentru vechi'a nóstra origina din Italia.

De atare calitate plante sunt: 1. *Aglice* (oglice, agrice): *primula*, 2. *barlaboiu*: *bunium*, 3. *brendusia*: *cholchicum autumnale*, 4. *cetina* (cétenu): *juniperus communis*, 5. *curcubetia*: *bryonia alba*, 6. *cocosiei*: *erythronium dens canis*, 7. *cucut'a*: *conium maculatum*, 8. *cicore*: *cichorium*, 9. *cimbru* (cimbrisoru): *tymus vulg.*, 10. *calaperu* (coloperu): *tanacetum*, 11. *calinica*: *calendula*, 12. *grosame mare*: *cytissus nigricaus*, 13. *lacrimióra*: *convallaria majalis*, 14. *lemnulu domnului*: *artemisia abrotanum*, 15. *tacinulu* (tatina): *symphytum offi.*, 16. *lpanu*: *verbascum niger*, 17. *lemnulu camelui*: *evominus*, 18. *lasnicioru*: *solanum dulcamara*, 19. *Léorda*: *allium ursinum*, 20. *macesiu*: *rosa camina*, 21. *mam'a*

padurei; *lathraea squamaria asperula odorata*, 22. *mararu*: *anethum graveoleus*, 23. *margari-tare*: *convallaria majalis*, 24. *masalariu* (masalaritia): *hyosciamus niger*, 25. *mintă*: *mentha*, 26. *nalba*: *malva*, 27. *odolėnu*: *valerianus*, (in „Familia“ din anulu 1873 in unu tratatu despre rentórcerea laptelui la Romanii din Bucovina se face pomenire, că: *ordolėnulu*, *leustėnulu* si *papadi*'a taiate in taritia se dau la vaci spre a recapetá laptele, chiar precum facu Romanii din Banatu, numindu si plantele cu asemenea nume), 28. *Omanu* (omănu): *inula halenium*, 29. *apsiga* (acsiga): *bromus secalinus*, 30. *plotagina* (si patlagina): *plantagoine*, 31. *paducelu*: *crataegus*, 32. *podbalu*: *tussilago farfara*, 33. *padia*: *leontodon taraxacum*, 34. *popilnicu*: *asarium europaeum*, 35. *plumanarica* (plumanarea): *pulmonaria*, 36. *piru*: *agropyrum*, 37. *rusinea*: *daucus silvestris*, 38. *racoina* (racovina, racorina): *anagallis*, 39. *ruenu*: *scabiosa succisa*, 40. *sporiciu*: *verbena offic.* 41. *sorpunu* (sar-punu): *thymus serphyllum*, 42. *semenicu* (seminocu): *immortelle*, 43. *stenjenu* (stenjenitia): *iris*, 44. *splintia*: *solidago virgaurea*, 45. *susaiu*: *sonchus oleraceus*, 46. *soloverfu*: *origanum*, 47. *sulcina* (sulfuia): *mellilotus*. 48. *strigoie* (sterigoie): *veratrum*, 49. *spensu*: *helleborus*, 50. *tataisia*: *inula disenterica*, 51. *troscotielu*: (trancotielu): *polygonum*, 52. *turitia*: *galium aparine*, 53. *vetrice*: *tanacetum*.

Nu potu incheiá a nu aduce aminte ací si de fisoliculu nume: *Timpu* si *Calindariu*, cu cari numescu Romanii din pregiurulu Oravitiei pe: *Arum maculatum* lat., der gefleekte Aron germ., că-ci dupa conceptulu poporului romanescu din Banatu in prim'a linia „*timpu*“ insemnéza productiunea pamentului, a semnaturilor. Plant'a acést'a aréta primavér'a rodulu cum va fi a tuturoru productelor de campu; că-ci aréta: vinu, orzu, grâu, ovesu si cucuruzu, si are colori ca in cureubeu. In comun'a Gherliste se numesce: „*calindariu*“, totu atát'a de frumosu nume, că-ci dupa calindariulu vechiloru Romani au invetiatu popii pe poporu si candu sè are, candu sè sémene, candu sè secere, candu sè oltoiésca etc. in campu si la pomi. Nu este dara rusíne candu pe langa astu-felu de frumosu nume romanescu de planta, botanicii nostrii din Romania numescu acésta planta: „Aron celu petatu ??“

Din tóte cele produse pana ací se marturisesce si adeveresce mai presusu de tóta indoiél'a, cumca Daco-Romanulu si in botanic'a sa este poporu de vechia si clasica origine romana.

Cu acésta ocaziune nu potu trece cu vederea a nu aduce ací multiamita publica dlui *Ioanu Vorreith* inspectore dominielor c. r. societáti de drumu de feru de statu, care la rogarea mea a avutu bunetate la multe plante a-mi cautá nomenclatur'a greco-latinésca si germanésca, precum si dlui *Mihaiu Fometescu* din Oravitia care multu m'a ajutatu (ba m'a insotítu si in escursiunea mea la Dunare) intru culegerea si studiarea plantelor romanesci.

Intrég'a mea colectiune de plante romanesci o voiu publicá mai tardíu totu in colónele acestei foi.

Aceste sunt rezultatele studiului meu despre numirile romanesci a plantelor; si nu voiu incetá cu ajutoriulu lui Ddieu si pe vítoriu a studiá botanic'a romanésca, si la timpulu seu a face cunoscutu natiunii rezultatele, că-ci tóte câte le lucràm si facemu, le facemu si lucràm intru prėmarirea natiunii nóstre romanesci.

Simeonu Mangiuca.

Doi ochi.

Doi ochi mi-au lucitu in asta viétia,
Ca stele radióse pe ceriulu cu nori,
Candu nóptea e négra si plina de cétia
Si ventulu mugesce in lungi fiori.

Doi ochi in ór'a de fericiere
Mi-au implutu p'ptulu de fragedu doru;
Si printr'o schintea de dulce gandire
Mi-au revelatu tainicu, misterulu loru.

Doi ochi au facutu ca 'n a mea cale
Sè afli girlande de rumene fiori;
Pan' veni clip'a cea plina de jale,
Candu ei se perdura ca meteori.

Ah! unde sunteti ochi, stelisióre,
Lumine scumpe a peptului meu;
Ah! unde sunteti, că-ci lacrimióre,
Dureri, suspine me muncescu greu?

Veniti inca odata sè am credintia,
Cà singuru in lume pe min' m'ati iubí;
Si sè-mi remâia ca consolintia,
Cà sórtea numai ne despartí!

Emilia Lungu.

Istori'a unui mormentu.

— Noveleta. —

(Fine.)

„Erá o séra poetica lina. Mane erá sè ni se serbeze nunt'a; eu siedeam in odai'a mea singuru si fantasám.

„Cunun'a erá decisa pe mane séra, fara sgomotu, fara fama, cà ci eram respinsu de toti pentru ea. Dar ah, nu eram respinsu de ea, de la care acceptám pocalulu fericirii.

„Câte cugete, câte ilusiuni mi-trecura prin minte, si tóte erau fericitorie...

• „Intr'unu tardíu cine-va batù la usia, si pe cine sè vedu? Amiculu meu Silviu intrá la mine.

„Me sculai si-lu imbrattsiai. Oh, câta fericire, vedindu-lu la mine, acum, intr'unu momentu atátu de fericitu!

„— Nu me imbratfsiá, cà nu-ti aducu bucuría, — dise elu seriosu, — apoi continuà:

„— Hei frate, pe Lucretia ta cea casta o iubescu si altii. Atát'a ai sciutu si tu, dar aceea nu o-ai sciutu, cà dins'a numai pana mane e a ta. Mane se va maritá, dar nu dupa tine, — — dîsu-i-ai adio? — intrebà elu cu ironía, tienendu man'a pe vèrtegiulu usiei, si — candu sfersî cuventulu — est din odaia.

„Eram nebunu. Tóta lumea mi se 'ntunecà, mi-sunau crerii, si sudorile mi-curgeau pe fatia.

„— Nu e dreptu, — cugetai. — Amiculu meu e invidiosu si invidi'a lu-face si malitiosu. Ah! Lucretia nu póte fi mintiunósa!

„Abiá se facù diua, me sculai si mersei pe strada catra Lucretia.

„Dinsa erá in ferésta, alba ca unu angeru, ér pe fati'a ei se reversá atát'a fericire, atát'a gratia.

„— Fericita esti Lucretia? — intrebai eu mai-mai desperandu. — Oh cu ce téma i acceptai respunsulu.

„— Me intrebi, cà fericita-su? — dise Lucretia intendiendu-mi man'a. — Oh! cine e fericita ca mine in lume, cine e fericita ca mirés'a ce te are pe tine mire, in predeminéti'a nuntii?

„Pe fati'a ei in acestu momentu vediui ceriulu plinu de fericire.

„Amorulu e orbu — — —

„Me simtiam indieitu, i sarutai man'a si me departai.

„Asceptam cu nerabdare sè fiu singuru,

sè resufflu liberu, sè me recreediu dupa o suferintia atátu de cumplita.

„Vinì sér'a, o séra frumósa, lanceda. Me imbracai de nunta si porní. Unu calugaru betranu erá avisatu a viní pe séra a ne binecuventá cu darulu ceriului, — a ne cununá.

„Pe strada se apropià unu omu de mine, erá Silviu.

„— Desfasiura perdelele patalui miresei tale si vedi! — dise elu sioptindu, si trecù pe langa mine.

„Déca aveam arma, lu-ucideam pe strada. Devenise o cucuveica, ce mi conturbá fericirea si-mi cobíá la totu pasiulu.

„— Eh, misielia, — cugetai, si mersei mai departe. Intraí la Lucretia. Ea erá gata de nunta, frumósa ca o dîna. Fericirea cea nemarginita mi se parea cà o facuse mai palida in diu'a nuntii.

„Preotulu inca nu sosise.

„Dar n'aveam odihna. Nu sciu ce — dóra jalusí'a — se parea cà me atragea, me 'mpingea sè inru in cabinetulu de dormitu, sè-i redicu perdéu'a de pe patu.

„Dins'a disparù intr'alta odaia, sè-mi arete cunun'a de mirtu, si eu — mersei pe furisui in odai'a de dormitu.

„Redicai perdéu'a. Patulu acoperitu, si alta nimicu.

„Resufflai odata liberu.

„Redicai mechanicesce acoperisiulu patului, si — incremení.

„In patu erá ce-va diformu, acoperitu, ca si candu s'ar vedé formele unui omu.

„Mai redicai o verinca rosia ce acoperiá patulu, — si oh — in patu diacea pravalitu unu omu inchiegatu in sange.

„Intr'acestu momentu audíi pe Lucretia, strigandu cà-i aflasem secretulu.

„— Ce se intemplà aici? — intrebai frantu de totu.

„Lucretia puse manile pe fatia si nu-mi response nimicu.

„— Cine e mortu aici Lucretia? — intrebai a dóu'a óra.

„Dinsa si-luà manile si mi-response resoluta:

„— Barbatulu meu.

„— Ce! barbatualu teu? Tu ai avutu barbatu? Cine l'a ucisu? — intrebai séu dóra numai cugetai, — nu mai sciam de mine.

„— Eu, — response ea cu aceea-si resolutiune.

„— Tu ti-ai ucisu barbatulu?

„Lucretia cadiu in genunchi la piciorle mele.

„— Pentru tine, scumpe! L'am uritu si l'am parasitu. Elu m'a aflatu, — — — te iubescu, si — l'am ucisu.

„O-am impinsu de la mine, si am cadiutu la pamentu.

„Ce s'a intemplatu câte-va minute, ce a facutu Lucretia, nu sciu; eram de jumetate mortu.

„Dupa câte-va minute mi-reveni in ori si me sculai. Ea statea palida ca mórtea radiemata de o ferésta.

„Ai comisu crim'a pentru mine, — trebuie sè-ti facu serviciulu, — dîsei si luai cadavrulu pe spate:

„— Secretulu lu-voiu mormentá in pamentu, dar adio, — te-am lasatu pe veci, — mai dîsei tristu si am esitu.

„Erá tardîoru. Ómenii erau putîni pe strade. Intunereculu mi-a ajutatu si am ingropatu cadavrulu, nu a sciutu nimenea in veci. Amiculu meu Silviu a avutu atát'a sufletu si compatimire, de a tacutu ca mórtea.

„Am mersu a casa. Ce am facutu in câte-va díle, nu sciu, nu-mi aducu aminte de nimicu. Dupa trei díle am audítu, cà Lucretia e mórta.

„O-am mai vediutu odata mórta, si — éra o-am iubitú . .

„Aici e ingropata dinsa, pe care o iubescu si adi, pentru alu careia amoru nu mai iubescu lumea, nu mai iubescu nimicu pe pamentu —“

* * *

Dupa dóue septemani am amblatu éra prin cintirimu. Mormentulu erá nou, si pe cruce erá mai multu cu unu nume, cu unu nume de barbatu.

V. R. Buticescu.

Farmacatoresele din Orientu.

Cea mai mare parte din cetitorii nostri, n'au audítu negresítu nici odata vorbindu-se de insul'a Aghios Strati. Ea figuréza abiá in cartele geografice, cà-ci este pré modesta in comparatiune cu Lemnos, insula mai cunoscuta, la sudulu careia se scaldá Aghios Strati.

Ea se bucura de o buna reputatiune, dar caletorii Europeni nu o onoréza cu visetele cu-

venite si de neaparatu este uitata de lumea civilisata, pentru cà locuitorii continua a crede in farmecatorfi.

Candu lucrurile nu mergu dupa dorintia, atunci pacostea cade pre vre-o biéta bestrana din insula; ca si pretutîndeni, acesti câti-va din urma ani, secet'a a jucatu unu rolu destulu de tristu; in insul'a, despre care vorbimu, s'a mai adaosu si locustele.

Unu-spre-diece ani insul'a a fostu desolata de aceste insecte vatametórie.

In locu sè dispara prin mórte cum adesea se intempla, dupa o véra séu dóue, aceste locuste s'au inmultítu din anu in anu pana intr'atát'a, in câtu a fostu evidentu, cà acést'a invasiune anuala nu putea sè fia decátu o consecintia a fermecatoriei.

Acésta convictiune castigà iute terenu si notabilitàtile insulei decisera a face o seriósa investigatiune asupra acestui faptu.

S'a tînutu espresu unu consiliu si s'a decisu ca sè se aplice o justitia esemplara asupra culpabililoru, ori care aru fi.

Siepte femei banuite ca fermecatoresese fura arestate si, in lips'a de probe satisfacatórie de inocenti'a loru, au fostu condamnate a fi aruncate in subteranele unui vechiu edificiu.

Farmacatoresele, dintre cari una in vârsta de noué-diecei ani si alta de siesediecei, si-au tienutu viéti'a o luna intréga, cu nisce provisiuni mici, ce se permise rudelor a le introduce prin ajutorulu franghielor.

Dóue din aceste femei erau maritate si barbati loru au fostu arestati si supusi la amenda.

Dar cu tóte aceste procederi, numerulu locustelor n'a suferitu nici unu scadimentu.

Guvernatorulu insulei, aflandu de pedéps'a ce s'a aplicatu femeiloru, dete ordine sè fia liberate; acestu ordinu s'a executatu, mai cu éma cà pedéps'a femeiloru nu a produsu nici o ameliorare in insula.

Una din femei a muritu câtu-va timpu dupa ce a scapatu din inchisore.

S'au facutu reclamatiuni din partea „farmecatóreloru“ contra acelora ce le au facutu sè sufere, inse n'au avutu nici o satisfactiune, càci pèrètii erau personele cele mai notabile din insula.

Éta dara o lume nóua in mijloculu marii!
O.

S A L O N U ?

Conversare cu cetitóriele.

— Cultur'a, comerciulu si industri'a la noi. —

Ve plangeti, cà cultur'a si artile frumóse
La noi sunt amortíte, si díceti cà 'ndustri'a,
Comerciulu si negociulu, câstigurile gróse,
Aru radicá natiunea, din starea-i de sclavia.

Si nu vedeti, cà 'ndata ce sci copilulu car'e,
Vorbesce de *Bezirkuri* de *Steuer* si *Grundbuch* ;
Dascalu lui i e *Lehrer*, *Antheil* e sa parte,
Noi stàm u gura cascata, elu ni vorbesce 'n pufu.

Copilei e rusíne, déca o-ai datu la scóla,
Sè dica *mama dulce*, cà-ci ast'a-i *liebe Mutter* ;
La furca, la vètelniti, chiar si la mic'a óla
Ea le dá alte nume, si untulu acum e *putter*.

De bucuría mare d'atát'a procopséla
Parintele-amutiesce ; indata e besíca,
De-i spuni cumca cultur'a lui Iuliu e spoéla,
Cà cresce o straina in mic'a Frosinica.

Dar aste sè le trecemu ! Copil'a nóstra 'nvétia
Cu firu de auru cósá, si nu-i girlandu sub sóre
Sè nu-lu faca cu man'a ; sè tórca-unu firu de atia,
Sè puna panza 'n casa, ar fi o nedecóre.

Pianu, ghitaru si cobze tînu locul de resboie,
Cartóne, lintiu, olanda, sunt ieftine de totu ;
Canepa, inu, fuiuore s'arunca in gunóie,
Manufacturi de casa numai tieranii portu.

Firutia sciti cà-i *Luisa*, *Maritia* — *Paulina*,
Mai ieri erá *Marisca*, pe Lina nóstra-blanda,
De candu cu Fritz se tîne, o chiama *Carolina*,
Si mandr'a *Angelina*, *Theres* numele-si schimba.

Mane *Theres* se póte curendu face *Ermina*,
Etelca sè se chiane schimbata *Paulina* ;
Mai díceti, cà cultur'a la noi e o straina,
Cà artiloru frumóse Romanii nu se 'nchina !

Dar sè vedemu comerciulu ce pasi gigantici face,
Din romanesculu *Popa* cum face *Popavitia* ;
Punendu unu *fi* in cósá séu *viciu*, de ve mai place,
Din *Danu* facú pe *Danfi* si-*Banfea*-i de *banu-*
vítia.

In Gallia dincóce, odata cisalpina,
Candu Hanibalu trecuse prin Alpii neamblati,
Erá *boieri* in frunte la gallii de trupina,
Boieri inse 'n Sithia deafetea cautati.

Comerciulu face nobili, cu marea lui avere,
Noblet'i-a-i miseria, fara venitu, domen'i ;
Apoi prin nobilime fruntea natiunii pier'e,
Mi-díceti cà-i minciuna, cà aste sunt injurf'i ?

Cà timpulu de periculu trecú, si adi cu fala
Romanulu representa unu elementu in statu ;

La drepturi d'opotriva prin legea comunala
Cu gintea tieroi sale mi-díceti e chiamatu.

Asiá-i, dar in comuna, sè aiba védia mare,
Mochie e *Mathias*, *Toma* cu s in cósá,
Si miculu *Vasilie*, *Lajos* numele are,
Pavelu pe ve lu-lasa si 'n locu pe *fi* innóda.

Ei sunt Romani ca mine, se 'nchina cu credintia,
Si nu pórtá pecatulu la asta stramutare ;
Magistrii loru, din gluma, cu scopu séu din reintia,
Le puser' aste nume ! E bine, ce stricare ?

Acum *Pálfi* e mare, se 'nsóra, cà-ci iubescé
Si vré sè aiba casa, copii mostenitori,
A maistoi ului féta o ia, o fericesce,
Si-apoi ce mai urméza, sè sciti, ve iau fiori.

Indata ce Romanulu de nému strainu se léga,
Elu e pierdutu saraculu ca ói'a intre lupi ;
Indata ce crestinulu credint'i a si-o renéga,
Fia privitu in lume ca vespele 'ntre stupi !

Indata ce Romanulu a parasitu opinc'a,*)
Elu a facutu voiniculu unu pasu de prepaditu ;
Indata ce copil'a nu se mai chiama *Zinca*,
Cu numele indata sè sciti cà a peritu.

Indata ce 'nvetiatalu cotesce totu francesce,
Si-lu vedi numai la *Göthe* si *Schiller* abonatu ;
Gazete, Curiere, ce-su scrise romanesce,
Nu vedi in a sa casa, sè sciti cà e de datu !

Axentie Severu.

Gáscele bunului Dumnediéu.

Stapenulu satului meu avea unu fiu. Copilulu
erá asiá de reu, asiá de lenesiu, asiá de capritósu, in
cátu nu putea cine-va sè se bucure de elu. De aceea
lu-incredintiasera preotului, ca sè incerce a-lu indulci
si a-lu corege.

— Eu nu voiú sè facu nimicu, — dîcea copilulu,
— eu sum nascutu gentilomu, unu gentilomu nu face
nimicu, vedeti pe tatalu meu.

Preotulu i esplicá, cà tatalu seu fusese colonelu
de ulani ; cà inainte de a fi colonelu, candu nu e cine-
va nascutu printiu, trebue sè fia majoru, capitaniu, lo-
cotentu, cadetu ; si cà spre a deveni cadetu, trebue
sè scia a citi intr'o carte, a scrie numele seu, a manú
armele si o multime de alte lucruri formóse.

— E bine, — dîse copilulu, — eu voiú sè fiu
imperatu ; imperatulu nu face nimicu.

Si preotulu i dîse, cà imperatulu este mai ocu-
patu de câtu unu tieranu, si cà, numai spre a refusá
pe cei ce i ceru unu postu fara sè aiba dreptu, i-ar tre-
buí díle de patru-dieci si optu de óre.

*) Opinc'a, partea pentru totu costumulu nationalu.

— Fia, — dîse copilulu, — eu voiu sè fiu bunulu Dumnedieu; bunulu Dumnedieu nu face nimicu. Pastoriulu ridicà manele la ceriu.

— Cugeta inse, fiulu meu, — dîse elu, — că Dumnedieu guverna lumea intréga. Cu acea mana, cu care conduce sóiele, elu dirige pe furnica in cararea sa. Privirea sa imbratîsiédia totu de odata, univirsulu si cea mai mica cugetare ce nasce in inim'a Romanului; elu aude armoni'a ceriuriloru si spiculu de érba ce resare. Dumnedieu nu se repauséza nici odata, cà-ci elu iubescè totu-de-una.

Dar copilulu erà incapatînatu; hotaritu elu vrè sè fia bunulu Dumnedieu, asià in câtu sér'a elu refusà de a se culcà afara, numai déca va face din elu pe stapeniulu lumei. Amerintiàri si rugatiuni, totu fu nefolositoriu, pana ce, obosita, femeia preotului, ducènda intr'unu coltiu pe reulu baiatu, i promise cà a dzu'a di de diminetià elu va fi bunulu Dumnedieu; cu acèsta asigurare, elu se lasà sè-lu pue in patu.

Nóptea, care aduce consiliuri, nu schimbà ideile micului gentilomu. Cea d'antâiu a sa intrebare, sculandu-se, fu déca elu este bunulu Dumnedieu?

— Da, — dîse femeia preotului, — si, cum asta-di esti Dumnedieu, éca ór'a oficiului; bunulu Dumnedieu nu pòtè sè lipséca.

Plecara la templu. Mergèndu, trecura printr'o livéda care apartinea stapeniului; acolo fét'a din curte padià gâscele palatului. Candu acea féta vedù pe ómenii satului ce se duceau la biserica, ea alergà sè-i ajungà.

— Barbaro, — strigà copilulu, — nu cum-va ai sè lasi gâscele singure?

— Padiesce cine-va gâscele duminec'a? — respunse Barbara; — asta-di e serbatóre.

— Cine dar va ingrigi de ele? — intrebà copilulu.

— Duminec'a bunulu Dumnedieu le padiesce, dulcele meu domnu; aceste sunt gâscele bunului Dumnedieu.

Si ea plecà.

— Copilulu meu, — dîse femeia preotului, — tu ai audîtu cuvintele Barbarei. Te-asiu fi condusu bucuros la biserica, ca sè asculti cantarea orgeloru, dar ar putè sè se intemple nenorocire gâseloru, si fiindu cà tu esti bunulu Dumnedieu: e tréb'a ta sè le ingrigesci

Ce putea sè respundia miculu meu gentilomu? elu facù o grimasa si alergà dupa gâsce tóta diu'a; dar sér'a elu se jurà, cà nu va mai primí nimeni sè se faca Dumnedieu.

Gr. Alesandrescu.

Curierulu modei.

Budapesta 23 decemvre.

Iubita amica! Ti-multiamescu, cà mi-ai respunsu asià de graba, si cà totu-odata m'ai surprinsu si cu câte-va intrebàri. Éta respunsulu meu la ele!

Catifea séu matelassé? Acèsta e intrebarea mare a modei presinte. Éste óre unu ce mai elegantu a recunósce si mai departe domnirea catifelei, séu a o combate cu purtarea mat-lassé-ii? A respunde la acèsta intrebare e fórtè greu. Matelassé represinta

acuma cea mai innalta elegantia, si cei mai renumiti modisti din Paris o intrebuintéza desu.

Acèsta materia, in colóre négra si intunecósa, se intrebuintéza pentru paletót-uri si pentru vestminte de a supra croite intr'una cu tunic'a, cu decoratiune de premu séu catifea; ér in colori mai deschise, alba, rosa séu azuria, pentru paletót-uri de teatru, séu pentru imbracaminte de negligé, — totu odata se mai folosescè ca Einsatz pentru haine de negligé si de primire; in fine totu din acèsta materia se gatescu si haine elegante de visita, séu numai cu ea se decoréza aceste.

Observu aice, cà decorarea haineloru cu echart este la ordinea dílei in moda, ma abià se pòtè vedè vr'o haina de serata fara acèsta decoratiune. Acestu echart, precum hain'a e mai grea séu mai usióra, se face din vigogne, cachemir, créppe de chine, créppe lisse, tarlatan, illusion de tull, séu din ori ce felu de materia móle, usióra si subtîre; croiulu i este tocmai ca panglic'a lata, — si se aplica dupa gustu. Pe hainele usióre, mai alesu la cele de balu, câte odata se pune curmedisiu si inzestratu cu floricele; de alta-data e arangiatu ca spum'a si intre valuri se punu flori, dantele séu masle de panglice, ca intr'unu cuibu. Unele sunt incungiurate de fodre plissé, altele cu premu séu ruche ori pene. Aceste echarte se aplica, conformu gustului, in fórtè multe forme.

Pentru baluri si in carnevalulu vítoriu se voru cumperá: gaze, illusion de tull si tarlatan, cà-ci aceste sunt mai usióre. Care va fi mod'a in privinti'a pregatirii lor, ti-o voiu scrie càtu mai curendu.

La revedere. A ta

Alesandrina.

Bombóne.

Dialogu intre doi tineri camaradi.

— Audi cà me 'nsoru, amice? ieu de femeia unu angeru.

— Da! unu angeru!... decátu se zugravesce.

— Ei!... si-apoi? te conjuru sè-mi spui dreptu, unde ai vediutu angeru nezugravitu?

*

Intr'unu vagonu.

Unu caletoriu scotiendu o tîgara din buzunaru si adresandu-se catra unu cavaleru:

— Fumulu tutunului nu te jenéza, tinere?...

— Ba mi-face o cumplita durere de capu, domnule.

— Atunci te sfatuescu sè nu fumezi nici odata; — respunse caletoriulu, aprindiendu-si tîgar'a.

*

— Te insori, amice?... si cu cine...

— Cu o veduvitia!

— Ia séma draga!... Animile veduveloru séema cu acele apartamente mobilate, prin saltarele carora gasesci totu-de-una câte vr'unu obiectu uitatu de locuitoriulu precedentu.

*

— Cum!... tîe nu ti-ar fi frica sè fiti trei-spre-diece persóne la mésa?...

— Ba mi-ar fi si inca fôrte multu, dar numai atuncea candu este de mancare numai pentru d'oué spre-diece persóne.

CE E NOU?

** (*Imperatulu*) va caletori in primavér'a vii-tória la Dalmatia.

** (*Imperatés'a*) va merge la primavéra a vedé castelulu din Hunedór'a. Maj. Sa n'a fostu inca in Transilvania.

** (*Curtea regéscá*) va petrece Craciunulu in castelulu din Buda, si va remané acolo pana 'n 20 jan. Se dice, cà in decursulu carnevalului se voru dá d'oué baluri de curte.

** (*Camer'a deputatiloru*) a tienutu ultim'a sa siedintia la 21 dec. si apoi s'a amanatu pana la 8 jan. In siedinti'a de la 19 l. c., considerandu-abusulu ce se face pentru stergerea legii usurarie, s'a decisu a se esmite o comisiune care sè studieze acésta cestiune.

** (*Delegatiunile*) — precum se scrié din Viena — nu se voru convocá pe primavéra, ci numai in lun'a lui septemvre, adeca dupa nóuele alegeri de deputati.

** (*Diet'a Croatiei*) s'a deschisu la 21 dec.

** (*Norocu in inchisóre.*) Din Stuttgart se scrié, cà unu prinsonieriu de acolo a câstigatu cu losulu seu, depusu la autoritate cu ocasiunea inchiderii sale, 20,000 de taleri.

** (*Marsialulu Bazaine*) petrece de mai multu timpu la Madridu. — Elu traiesce fôrte simplu si retrasu.

** (*Pentru medici.*) Unu medicu din Londra, care a esecutatu o operatiune a supra unui bolnavu, care inse n'a reesitu, ma a mai periclitatu ból'a, fu condamnatu de catra tribunalulu supremu a plati pacientulu sum'a de 500 sterling.

** (*Unu eremitu inghiatiatu.*) In o coliba din padurea dintre Timisióra si Buziasiu siedea unu bietu omu saracitu din Lugosiu, carele traiá din indurarea trecatoriloru. Dilele trecute acestu omu fu gasitu mortu si inghiatiatu, ér colib'a devastata.

** (*Fimanti*) au confiscatu de la locuitorii din Majlátfalva (Timisióra) 30 de máji tutunu de contra-banda.

** (*La Boston*) a fostu in septeman'a trecuta unu focu grósnicu, care a prepaditu o multíme de case, si a facutu o paguba de unu milionu de dolari.

** (*Siguritatea publica la noi.*) Ministeriulu de interne a indreptatu unu cerculariu catra tóte jurisdicitiunile, invitandu-le a dispune ca tóte diligintiele cari trasportá persóne séu bani, sè fia insótíte de paza, cerendu spre acestu scopu de la ministeriu si ajutoriu militarescu. In fine ministeriulu a ordonat, ca unde siguritatea publica e fôrte periclitata, diligintiele numai diu'a sè comunice.

Flamur'a lui Hymen.

✠ (*Dlu Vasiliu Lucaciu.*) teologu absolutu de Roma, si-a serbatu la 17 dec. cununí'a cu domnisiór'a Paulina Serbacu, fic'a parocului din Potau (comit. Satmariu) Ioanu Serbacu.

Biserica si scola.

✠ (*Pr. SSa Mironu Romanu.*) nou alesulu archiepiscopu si metropolitu, a fostu confirmatu prin decretu regéscu cu dat'a din 12 dec. Juramentulu de fidelitate l'a depusu in manile regelui la 15 dec. In diu'a urmatória Pr. SS. a plecatu spre Aradu. Instalarea in scaunulu metropolitanu va avé locu la 27 decemvre.

✠ (*Pr. SS. dr. Victoru Mihali.*) nou-numitul episcopu alu Lugosului, a sositu din Viena la Buda-pesta. Preconisarea s'a intemplatu la Roma in consistoriulu tienutu la 21 dec. — Denumirea s'a si publicatu in fói'a oficiala de la 23 l. c.

✠ (*Cine va fi episcopu la Aradu?*) Diuariele un-guresci au si inceputu a candidá. Ele scriu, cà pentru acestu scaunu sunt trei competenti: dñii Nicolau Popa, Andreiu Pap si Ioanu Metianu.

✠ (*Famili'a Papei.*) Precum se scie, Pap'a de la Roma, Piu IX, e de 83 ani. Acésta etate lunga a mostenitu-o de la pro'oparintii sei, cà-ci stramosiulu seu a traitu 73 ani, mosiulu seu 93, parintele seu 83, mama-sa 88; Piu IX a avutu trei frati, celu mai be-tranu a traitu 90 ani, alu doile 63, si celu mai tineru 70.

Societati si institute.

✠ (*Societatea pentru fondu de teatru romanu.*) Comitétulu tienù dumineca la 14 dec. siedintia, la care au participatu dñii: Petru Mihali vice-presiedinte, Ioanu Puscariu casariu, Iosifu Vulcanu secretariu si membrii V. Babesiu si Alesandru Romanu. Intre altele secretariulu a raportatu despre banii intrati: la adunarea de la Oravitia a incursu 252 fl., ér vinitulu curatu alu balului datu atuncea acolo a fostu 172 fl. Afara de aceste, totu la acea adunare, au mai intratu patru obligatiuni private in sum'a de 300 fl. Asiá dara r-sultatulu materialu totalu alu adunării din Oravitia este 724 fl. Éta si numele dimpreuna cu sumele contribuite: Dr. At. M. Marienescu asesoru in Oravitia rat'a II 6 fl., Traianu Miescu avocatulu in Oravitia 6 fl., Timoteiu Miclea avocatulu in Cacova 6 fl., Georgiu Giuca cassariu in Oravitia 6 fl., Sima Lazaru economu in Iladia 6 fl., Ioanu Vulcanu preotu in Iladia 6 fl., Iosifu Tamasielu preotu in Vrani 6 fl., Ioanu Petroviciu preotu in Ciclova romana percentele de 6 fl. de la capitalulu subscrisu, Ioanu Alesandrescu in Varadia 6 fl., Nicolau Naia 6 fl., Iacobu Negrea 6 fl., Ioanu Popa jude in Tievaniu micu 6 fl., Iosifu Buzianu negutiatoriu in Iladia 6 fl., Iacobu Petrutiu notariu in Costeiu 6 fl., Alesandru Popoviciu notariu in Greovatiu 6 fl., Traianu Néageu notariu in Mercina 6 fl., Mateiu Stroia maestru in Oravitia 6 fl., Augustu Cotêrla in Ciclova rom. (interesele dupa capitalulu subscrisu) 6 fl., Ioanu Miclia in Vraniu 6 fl., Iacobu Crumia economu in Tievaniu micu 6 fl., Ioanu Coda ec. in Ciclova rom. 6 fl., Iacobu Popoviciu protopresbiteru in Oravitia 6 fl., Pavelu Fistia docinte in Ciclova rom. (interesse de la capitalulu subscrisu) 3 fl., Sofroniu Bopa jude com. in Tievaniu mare 6 fl., Munteanu Bodi adv. in Oravitia a d'ou'a rata 6 fl., Costa Demetroviciu turtariu in Oravitia 6 fl., Elia Traila adv. in Oravitia II rata 6 fl., Ioanu Popoviciu protopopu in Mercina 6 fl., Alesandru Popoviciu 6 fl., Ioachim Fréntiu preotu in Resitia 6 fl., Simeonu Mangiuca adv. in Oravitia 6 fl., Ioanu Matesseranu in

Oravitia 6 fl., Gavrilu Mileticiu in Oravitia 6 fl., Ios. Tamasielu preotu in Vraniu (interesse dupa capitalulu subscrisu) 3 fl., Ionu M. Rosiu candidat de advocatu in Versietiu 6 fl., Augustu Miescu veterinaru in Oravitia 6 fl., Petru Braia econ. in Tievaniu mare 6 fl., Ionu Lepa not. in Oravitia rom. 6 fl., Iosifu Novacu docinte in Oravitia 6 fl., — Iancu Sava 2 fl., Sifroniu Pascu preotu in Tievaniu m. 3 fl., Nicolau Siola 1 fl., Paulu Lazaru 1 fl., Ionu Orza 3 fl., Iacobu Mioi 1 fl., Georgie Stanu 1 fl., Iosifu Ciulinu 1 fl., Nicolae Lungu 1 fl., Nestoru Surlaciu 1 fl., Leontie Damianu 2 fl., Duda Tada 2 fl. In obligatiuni au subscrisu dnii: Angelu Coterla 100 fl., Ioanu Petroviciu preotu in Cielova rom. 100 fl., Iosifu Tamasielu preotu in Vraniu 50 fl., P. Fiscea 50 fl. — Afara de acestia a mai incursu 12 fl., de la dlu Vincentiu Popu proprietariu in Jebeli, ca tacsă pe doi ani.

⚙ (Societatea de lectura a junimei rom. din Beiusiu) serbă si in anulu acestă memori'a episcopului Vulcanu. Serbarea se tienu la 13/25 decemvre, dupa urmatóri'a programa: 1. „Cuventu de deschidere“ rostitu de conducatoriulu societății. 2. „Ce ai dice o copila“ essecutata de corulu instrumentalu. 3. „Nu sabi'a, ci pên'a sustiene o natiune“ disertatiune pronunziata de Antoniu Roithi stud. cl. VII. 4. „Cantu funebralu“ essecutatu de corulu vocalu. 5. „Francia la anulu 1870“ poesia de I. Vasileu, declamata de Ioanu Pocolu stud. cl. VIII. 6. „Si ôre te-am pierdut“ essecutata de corulu instrumentalu. 7. „Biografi'a fericitului Episcopu Vulcanu,“ predata prin Filipu Leucă stud. cl. VII. 8. „Coriolanu“ balada de Béla Tárkányi, dechiamata prin Basiliu Ghetie stud. cl. VIII. 9. „Romanu sum“ essecutatu de corulu vocalu. 10. „Des Sängers Fluch“ poesia de Uhland, declamata de Vasiliu Brai'a stud. cl. VIII. 11. „O privire de pe Carpati“ poesia de Andreiu Muresianu, declamata prin Gavrilu Bocosiu stud. cl. VIII. 12. „O nôpte de véra“ essecutata de corulu vocalu. 13. „Cuventu de inchidere“ rostitu de dlu Conducatoriulu. 14. „Mersu nationalu“ essecutatu de corulu instrumentalu. *Vasiliu Lesianu*, cond. Societ. *Andreiu Cighi*, not. corresp.

Literatura.

* (*Shakespeare polonesce*.) Opurile lui Shakespeare de curendu voru aparé si in traducere polonesa, in editiune fórte eleganta. Traducerea e esecutata de Krasevsky, Korzeniovsky si altii. Dar romanese?

* (*Dlu Stefanu Popu*) profesor de Blasiu a scosu de sub tipariu unu opu intitulatu: „Mesurelu metrico.“ Pretiulu 50 cr.

* (*La Brasiovu*) a aparutu o brosiurica intitulata: „Canturi de Irodi la nascerea Domnului impreuna cu câte-va canturi nationale.“ Pretiulu 20 cr. A se adresá la editorii Frank si Dressnandt.

Teatru.

⚡ (*Nóu'a piesa a lui Sardou*) — „La haine“, drama in 5 acte si 8 tablouri, s'a jucatu dílele trecute pentru prima-óra si cu multu succesu in teatrulu „Gaité“ din Paris.

⚡ (*Ambitiunea artistica ofensata*.) Babetta Kraus, o actritia la Theater an der Wien, a voitu sé cante unu cupletu in o piesa a lui Berg, si fiindu că regis-

teru nu o iertă, se otravi. Dar bendu numai o cantitate mica, se spera vinedecarea ei.

⚡ (*Teatrulu din Timisióra*) e gata si se va deschide nu peste multu. In acestu teatru se va jucá nemtiesce, dar inaugurarea se va face de catra trup'a magiara din Aradu.

⚡ (*Sciri teatrale din Viena*.) Din oper'a „Manfred“, de Schumann s'au inceputu repetitiuni. La „serbarea Wagner“, care se va tiené in 6 jan., se va represintá publicului si music'a „Pescerei-Vinerei“ din oper'a „Tanhäuser“, care parte n'a aparutu inca in publicitate. Nóu'a farsa a lui O. F. Berg, „Die Frau von Brestl“ se jucá pentru prima-óra la 25 l. c. in Theater an der Wien. In teatrulu de opera debutéza baletist'a Beretta din Milano. Oper'a comica si-va stramutá numele in „Varietés.“

Musica.

⊙ (*Opu musicalu romanescu*.) A esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la compunatoriulu insu-si in Cernauti, cantecele romanu: „O dorintia“, poes'ă de M. Cugler, music'a pentru o voce, cu acompaniare de piano, de C. Golembiovschi. Pretiulu 40 cr.

⊙ (*Fr. Liszt*) se va rentórce in 10 fauru la Budapesta. Cu dinsulu va vini si Fr. Wagner, si voru direge la olalta proiectatulu concertu mare. Liszt a compus decurendu melodia pentru poes'ă lui Longfellow: „Clopotulu de la Strassburg.“

⊙ (*La Táborzsky si Parsch*) in Budapesta a aparutu: „100 de piese de exercitiu in pianu pentru dóue mani“, de Louis Köhler. Pretiulu 1 fl. 30 cr.

⊙ (*Valsu*.) La Táborzsky si Parsch in Budapesta a aparutu: „Die Nordpohlfahrer“, valsu pentru pianu, de Filipu Fahrbach jun. Pretiulu 80 cr.

⊙ (*Ludovico Breitner*) a datu unu concertu cu succesu in sal'a mica a redutului d'alice.

⊙ (*Bülou*) si-a propusu unu lucru mare la Berlinu. Dinsulu voiesce a jucá de dóue ori in o séra symfoni'a a 9-a de Beethoven.

Industria si comerciulu.

|| (*Unu agentu*) alu unui institutu de bani d'alice, amblandu pe langa Posionu, a insielatu de la unu omu 10,000 fl. Omulu descoperindu insielatiunea, alergă la Posionu, si acolo gasi pe agentulu. Acel'a inse nici decātu nu se spariá ci i respunse: „Mai am inca 10 cr. din banii dtale; dá-mi inca atât'a, sé potu cumperá o fune, spre a me spendiurá!“

Tribunale.

| (*Advocati noi*.) In septeman'a trecuta au facutu censura de advocatu la tabl'a reg. din Pesta dnii: Iuliu Petricu deputatu dietalu, Georgiu Serbu si Demianu Dragonescu, oficiali ministeriali.

| (*Procesulu Arnim*) s'a incheiatu la 19 dec. Tribunalulu a pronunziatu sentinti'a la 1½ ore sér'a. Arnim fu condamnatu la carceru de trei luni. Atātu elu, câtu si procurorulu, a apelatu.

| (*Numerulu notariateloru publice*.) ce se voru infintiá la noi conformu legii sanctionate, este 182, la cari se voru aplicá 208 insi.

| (*Dlu Carolu Orbonasiu*) oficialu de cancelaria la tribunalulu supremu, fu transpusu in aceea-si calitate la curtea de cassatiune.

Suvenirea mortiloru.

† (*Nicolae Harastasiu*.) studentu de cl. VII in Blasiu, repau-à la 10 decemvre.

Abonantii „Familiei“ in 1874. *)

(Urmare.)

D. Ioanu Draganu invetiatoriu in Zagra, d. Ioanu Petroviciu preotu in Ciclova romara, d. Ioanu Vulcanu preotu in Illadia, d. Iacobu Popoviciu notariu in Greovatiu, Casin'a in Siomcuta-mare, d. Ioanu Nanu notariu in Ampoitia, d. Alesandru Erdős protopopu in Raesia, d. d. Ana D. Dimitriu in Focsiani, d. dr. Alesandru Mocioni proprietariu mare in Capolnasiu, dn'a Sultana Petricu in Resitia, Scól'a gr. or. rom. din comuna: Resitia romana, Domanu, Cuptóre, Colnicu, Cerova, Monio, Franzdorf, Ternova, Soceni, Ezeresiu, Zorlentiu mare, Prebulu, Valedeni, Ohabitia, Apadia, Delinesci, Casin'a cetateniloru in Oravitia, d. Luca M. Stanciovici in Braila. Preparandi'a de statutu in Zelau, d. Georgiu Popoviciu

notariu in Comlausiu, dn'a Ana Rece n. Grauru in Maros Ludos, dn'a Octavia M. Stanescu n. Baritiu in Brasiovu, d. Constantinu Botezatu invetiatoriu in Te-reblecea, d. Dimitrie Joncioviciu comerciantu in Brasiovu, d. Ioanu Blebea comtabilu in Brasiovu, dn'a Smaranda I. Popescu in Berladu, Societatea Alexi-Sincaiana in Gherla. d. Elia Cincea jude proces. in Monor, d. Andreiu A Popoviciu in Brasiovu, d. Iosifu Seracinu majoru in Caransebesiu, d. Tache Stanescu comerciantu in Brasiovu, dn'a Maria Ardeleanu in Galsia, d. Constantinu Grigoroviciu parocu in Capulu-Codrului, d. Stefanu Popoviciu oficialu la telegrafia in Aradu, ds. Agaftia Gombosiu in Vidra superióra, d. Pavelu Strainu in Sasca, ds. Anna de Râcz in Timisióra, d. Alesandru Sterianu in Bucuresci, ds. Elisa Cernetiu in Mosnitia. (Va urmã.)

*) Vomu publicã numele numai aceluora, cari au si platitu pretiulu de abonamentu, ca-ci numai acestia potu fi considerati cá abonanti. Invitamu dara pe restantieri a-si refuã dator'ã, cá acẽs a lista se se póta completã. R. d.

Invitare de abonamentu.

Credindu a fi facutu natiunii unu folosu órecare, ceremu spriginulu publiculu si inanulu vfi-toriu.

Vomu publicã: *portrete si biografii*, poesii de poeti si din poporu, *novele originale si traduse*, articoli din felioritele ramuri ale sciintei, reconsiuni si critice, *notitii de folosu*, *inventiuni si descoperiri nóue*, *ilustratiuni interesante*, *conversãri cu cetitóriele*, *tratate despre educa tiune*, *cestiuni din vieti'a sociala*, *descrieri de caletoria*, *curierulu modei* si in *fis-care numeru o multime de noutãti din vieti'a sociala*, *literaria*, *artistica* din tóta lumea.

In suplementu vomu continuã romanulu: „*Sclavulu Amorului*“, carele in decursulu anului se va si terminã.

Prenumerantii noi, dar si cei vechi, si-potu comandã la noi urmatóriele carti:

„*Cavalerii Noptii*“, romanu in 5 tomuri, pretiulu pentru abonantii „*Familiei*“ 2 fl. 50., (pentru altii 6 fl.) — „*De unde nu este rentórcere*“, romanu intr'unu volumu, pretiulu 50 cr., (pentru neabonati 1 fl.) — „*Novele*“ de Iosifu Vulcanu, trei tomuri, pretiulu 2 fl., (pentru altii 3 fl.) — „*Columb'a*“, romanu, unu tomu, 50 cr., (pentru neabonati 1 fl.) — „*Poesii*“ de Iosifu Vulcanu, 50 cr., (pentru neabonati 1 fl.) — „*Sclavulu Amorului*“ (cele dóue tomuri ce voru aparé pana 'n finea anului,) 2 fl. (pentru neabonati 2 fl. 40 cr.)

Adeca si-voru puté comandã *trei-spre diece tomuri de carti*, in locu de 14 fl. 40 cr., numai cu 8 fl., unu pretiu bagatelu, decãtu care mai micu nici intr'o literatura nu esiste.

Totu-odata oferimu si urmatóriele 5 *tablouri*: Alesandru I domnu alu Moldovei primesce insemnele domniói, Inaugurarea Societãtii academice romane, Coriolan si Veturia, Traianu cu óstea trece Dunarea,

portretulu lui Ionu Brateanu. Fia-care din aceste se vinde neabonatoru la „*Familia*“ cu câte 2 fl., adeca óte la óalta cu 10 fl. Abonantii foii nóstre inse si le potu cumperã cu câte 60 cr. unulu, si asiã tóte numai cu 3 fl.

„*Familia*“ va aparé si in anulu viitoriu in *fis-care dumineca*, si va constã pe unu anu intregu 10 fl., pe jumetate de anu 5 fl.; pentru Roman'ã pe unu anu doi galbeni, pe jumetate de anu unu galbenu.

Colectantii voru primí dupa 5 esemplare unulu gratis.

Incuragiatu de mai multi barbati vrednici de recunoscentia, éta vinu a ve insciintã, cá la anulu nou voi scóte pentru poporulu romanu o foitia cu numirea:

„*Siedietóra*“,

care va esí *odata pe luna*, totu-de-una in prim'a, si va constã pe anulu intregu numai 1 *florinu*.

Foiti'a mea, ferindu-se de politica, va cuprinde de tóte, ce dupa parerea mea poporulu va ceti cu placere: *balade*, *doine si hore*, *povesti*, *intemplãri*, *inve-tiature*, *anecdote*, *ciumeliture* si altele.

Me rogu dara de toti preotii, notarii si invetia-torii buni si adeverati ai poporulu nostru, sè bine-voiesca a introduce foiti'a acést'a in poporu.

Banii sè se tramita inainte, pe unu anu intregu; in rate nu se póte primí.

Budapesta 4 decemvre 1874.

Iosifu Vulcanu.

Proprietariu, redactoru respundistoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.